

1725 2. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1874 til 31. Marts 1875. 1726

Seminarieerne; jeg har aldrig været med dertil og kan det heller ikke nu. Jeg tror, at der ligger et væsentligt Feilsyn paa denne Sag til Grund for dette Ønske; jeg tror, at man mener, at det er meget mere velhavende Klasser, hvis Sønner søge Seminarierne, end det i Virkeligheden er. Dersom man vilde opstille som almindelig Regel, at et ungt Memmeske af de Klasser, som søge til Seminarierne, skulde for Undervisningen der betale et Beløb af 60 Rd., tror jeg, man vilde bringe det dertil hos os, hvad der som bekendt er Tilfældet mange andre Steder, at man vilde have ondt ved at faae det Antal vel uddannede Lærere, som man behøver til at besætte Skolerne i Landet. Det er ogsaa nu almindelig anerkendt og lyder til os fra mange Sider og med mangfoldige Røster, at Stillingen som Lærer ved vore Almueskoler her i Landet sandelig ikke er saa gunstig, at man kan vente, at de, der skulle forberede sig til disse Stillinger, skulle gjøre yderligere Offre, end der hidtil er gjort. Denne Hensigt kan jeg altsaa heller ikke billige eller være med til. — Hermed staar i Forbindelse et Forslag, der er stillet af et større Flertal i Udvalget, om at forhøje det Beløb af 600 Rd., som forrige Aar blev fastsat som Minimum af Understøttelse til Fritseminarier, til 1,000 Rd. Jeg kan heller ikke være med dertil. Jeg tror, at man ved at sætte dette Beløb af 600 Rd. som Minimum har vist, at man ønsker disse Seminarier støttede; men jeg synes ikke, der foreligger Nogetsomhelst, der kan nødvendiggøre i Aar at gaa til en Forøgelse af det Beløb, som vi fastsatte ifjor. — En Sag, der vil have om trent samme Virkning som en Forhøielse af Skolepengene, kjøndt paa et mindre Omraade, er den Tank, at man yderligere skulde søge at nedlægge nogle af vore lærde Skoler, især saadanne, som ere mindst besøgte, eller som man maatte anse for mindst nødvendige. Naar man vil tale om de Skoler, som ere mindst besøgte, ledes Tanken let hen paa Ribe Skole, der kun har et forholdsvis lille Antal Elever; men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at, hvis man vil nedlægge Ribe Skole, ville Folk fra den Egn, som ønske — og jeg tror, at Mange ønske det —, at deres Børn faae en yderligere Undervisning end den, de kunne faae i de almindelige Folkeskoler, være henviste til at maatte sende dem meget langt bort fra deres Hjem; jeg tror derfor heller ikke, at man skal gaa ind derpaa. — Jeg skal nu gaa over til at tale om de foreliggende Vædringsforslag. Det første, jeg skal berøre, er det, som er omtalt i Betænk-

ningen under Nr. 92, og som gaar ud paa, at 700 Rd., der foreslaas udrede til to private Skoler, om hvilke det siges, at de have et noget ensartet Formaal med Vaisenhuset, skulde udredes af Vaisenhusets Midler. Vi, som ikke have kunnet slutte os hertil, have ikke kunnet gjøre det af den Grund, at vi, naar disse 700 Rd. skulde tages af de 1,300 Rd., som Staten tilskyder Vaisenhuset, frygte for, at andre berettigede Krav derved skulde blive tilføjede; vi have dog ikke villet gaa ind paa Spørgsmaalets almindelige Behandling for dette forholdsvis ubetydelige Beløbs Skyld. — Det har glædet mig at høre, at den ærede Ordfører i Anledning af Betænkningens Nr. 93 om Tilskud til forskjellige Samlinger udtalte som sin Mening, at vi maatte ere gaaede noget for strengt tilværts i den Henseende; jeg skal ganske slutte mig til de Udtalelser, som saaldt fra ham derom. — Med Hensyn til det Forbehold, som i Betænkningen af hele Udvalget er taget angaaende Theatrets Overskud, skal jeg ikke udtale mig i dette Dieblit. Det kan være, at den Tank, der har ligget til Grund for den Beslutning, som i alt Fald afskillige Udvalgsmedlemmer ere komne til, har været den, at det ikke var rigtige af Ministeren at anvende et saadant Beløb uden særlig Bevilling; men det kan ogsaa gjerne være, at vi have overset væsentlige Punkter i den Kontrakt, som blev indgaaet med Ministeren for 4 Aar siden, da dette Forhold midlertidig blev ordnet for 5 Aar ved et fast aarligt Tilskud af 50,000 Rd. Jeg skal som sagt ikke nærmere gaa ind derpaa i dette Dieblit, men afvente Ministerens Udtalelse derom. — Derimod er der endnu et Vædringsforslag, som jeg bliver nødt til noget vidtløftigere at komme ind paa: det er det Forslag, som gaar ud paa at negte Tilskudet, 21,700 Rd., af Kommunitetet til Universitetet. Som oplyst i Anmærkningen, var det siden Finantsaaret 1866—67 blevet almindeligt, at Universitetets Underfud blev dækket af Kommunitetets Overskud. Det vedvarede til ifjor, da det Flertal, der da kom ind i Thinget, pludselig forandrede dette Forhold, og Regjeringen fandt sig — hvad jeg ikke kan Andet end beklage — den Gang i denne Forholdsregel, uden at forsøge paa at faae den forandret. Dersom man vil lade det overordentlige Tilskud til botanisk Have være ude af Betragtning, og dersom man vil borttage Kommunitetets Tilskud, 21,700 Rd., vil Universitetets Balance i Aar afluttes med et Underfud af 53,000 Rd. Den 31te Marts 1875 vil Universitetets Kapital være